

וַיִּטּוֹל עַד שִׁיעוּרָא דְּפִרְקָא דְּגִזְרוּ רַבֵּנָן.
רַבִּיעָא, דְּצִרִיף לְהַגְבִּיהַ יָדָיו לְאַחַר נְטִילָה
בְּשַׁעַה דְּמִבְרֵךְ. וַיִּזְנוּג שְׁנֵי זְרוּעוֹתָיו
כְּאַחַת בְּשַׁעַת הַגְּבִהַת יָדָיו.

חֲמִישָׁא"ה, דְּצִרִיף לְמִסְמֵךְ בְּרַכָּה לְנְטִילָה זו.
שְׁשִׁית, לְמִיָּהֵב מִפִּיתָא לְעֲנָיִים.
שְׁבִיעִית, לְבִרְךְ בְּרַפְתָּ הַמוֹצֵיא, וּלְדַקְדֵּק בַּה'
וְאִסּוּר לְאֹכּוֹל בְּלֹא בְּרַכָּה.
שְׁמִינִית, הָאוֹכֵל עַל שְׁלַחְנוּ, צִרִיף שְׁלֹא יִהְיֶה
גִּרְגָּרָן וּבִלְעָן, אֶלָּא כְּאוֹכֵל לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ.

תְּשִׁיעִית, צִרִיף לומר עַל שְׁוֹלְחָנוּ דְּבִרֵּי תוֹרָה.
וַיַּחֲדִיד שְׁאִין לוֹ עִם מִי לְעֶסֶק
בַּתּוֹרָה, דִּי לוֹ בְּבִרְכוּתָיו.

עֲשִׂירִית, מִיָּם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה, וְלֹא הֶעֱרִיכוּ
בּוֹ בְּרַכָּה, אֵף עַל גִּב דִּידָיו מְזוּהָמוֹת
מִגּוֹ מֵאֹכֵל. וְאִינוּ מְבָרְךְ עַל רְחִיצַת יָדַיִם.
כֹּד הָנִי עֲשָׂרָה, אֵינְצִטְרִיכוּ קוֹדֵם בְּרַפְתָּ הַמְּזוֹן,
וְכָל חַד וְחַד אֵית בֵּיה טַעְמָא מִגּוֹ מְתִיבְתָּא
עִילָאָה. וְאִנָּא אַהֲדָר עֲלֵיהּ.

חַד, לְתִיקוּנָא פְּתוּרָא עַל הַהוּא מְזוּנָא שֶׁל
אָדָם, בְּגִין יִקְרָא דְּמִלְפָּא, דִּיהִיב לִיה
מְזוּנָא לְגוּפִיה. דְּתִנִּינָן, קָשִׁין מְזוּנוֹתָיו שֶׁל
אָדָם קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּקָרִיעַת יָם סוּף.
אַמְרֵי קָשִׁין. אֶלָּא בְּגִין דְּמְזוּנֵי דְּעִלְמָא לֹא
אַתִּינָן אֶלָּא מִגּוֹ דִּינָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיף
הוּא אַעֲבֵר עַל דִּינָא, וְזָן לְרִשְׁעִים, לְהַגְוִינֵם
וּלְשִׁאִינָן מְהוּגְנִים. וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא זָן
לְכוֹלָם, מְקַרְנֵי רָאמִים עַד בִּיצֵי בָנִים.

וְשְׁבִינָה עוֹמְדָת וְרוּאָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל. כְּמָה דְּכְתִיב, (יחזקאל מא כב) זֶה
הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. וְדָאִי. וְכְתִיב, וְאֹכְלָתָ

יָמִין בְּשִׁמְאָל, וַיִּשְׁמַשׁ בְּשִׁמְאָל
אֶת הַיָּמִין, וַיִּטֵּל עַד שְׁעוֹר הַפֶּרֶק
שֶׁגִּזְרוּ חֲכָמִים.

הַרְבִּיעִית - שְׁצִרִיף לְהַגְבִּיהַ יָדוֹ
לְאַחַר הַנְּטִילָה בְּשַׁעַה שְׁמִבְרֵךְ,
וַיִּזְנוּג שְׁתֵּי זְרוּעוֹתָיו כְּאַחַת בְּשַׁעַת
הַגְּבִהַת יָדָיו.

חֲמִישִׁית - שְׁצִרִיף לְסִמּוֹךְ בְּרַכָּה
לְנְטִילָה הַזֹּאת.

שְׁשִׁית - לְתַת מִהַפֵּת לְעֲנָיִים.
שְׁבִיעִית - לְבִרְךְ בְּרַפְתָּ הַמוֹצֵיא,
וּלְדַקְדֵּק בַּה"א, וְאִסּוּר לְאֹכֵל בְּלִי
בְּרַכָּה.

שְׁמִינִית - הָאוֹכֵל עַל שְׁלַחְנוּ,
צִרִיף שְׁלֹא יִהְיֶה גִרְגָּרָן וּבִלְעָן,
אֶלָּא כְּאוֹכֵל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.

תְּשִׁיעִית - צִרִיף לומר עַל שְׁלַחְנוּ
דְּבִרֵּי תוֹרָה. וַיַּחֲדִיד שְׁאִין לוֹ עִם
מִי לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, דִּי לוֹ
בְּבִרְכוּתָיו.

עֲשִׂירִית - מִיָּם אַחֲרוֹנִים חוֹבָה,
וְלֹא הֶעֱרִיכוּ בּוֹ בְּרַכָּה, אֵף עַל גִּב
שִׁידָיו מְזוּהָמוֹת מִתּוֹךְ הַמֵּאֹכֵל.
וְאִינוּ מְבָרְךְ עַל רְחִיצַת יָדַיִם.

כֹּד הַעֲשָׂרָה הִלְלוּ הֶעֱרִיכוּ קוֹדֵם
בְּרַפְתָּ הַמְּזוּן, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ
בּוֹ טַעַם מִתּוֹךְ הַיְּשִׁיבָה הַעֲלִינָה,
וְאִנִּי חוֹרְתִי עֲלֵיהֶם.

אֶחָד - לְתַקּוּן הַשְּׁלָחַן עַל אוֹתוֹ
הַמְּזוּן שֶׁל אָדָם, מִשּׁוּם כְּבוֹד
הַמֶּלֶךְ, שְׁנוֹתָן לוֹ מְזוּן לְגוּפוֹ.
שְׁשִׁינָנו, קָשִׁים מְזוּנוֹתָיו שֶׁל אָדָם
לִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקָרִיעַת
יָם סוּף.

כְּמָה קָשִׁים? אֶלָּא מִשּׁוּם
שְׁמִזּוּנוֹת הָעוֹלָם אֵין בָּאִים אֶלָּא
מִתּוֹךְ הַדִּין, וְהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
מַעֲבִיר עַל הַדִּין, וְזָן אֶת הַרְשָׁעִים,
אֶת הַהַגְוִינִים וְלְשִׁאִינֵם הַגְוִינִים.
וְהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא זָן אֶת כָּלֵם,
מְקַרְנֵי רָאִם עַד בִּיצֵי כְּנִים.

וְשְׁבִינָה עוֹמְדָת וְרוּאָה עַל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּפִתּוּב
(יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי

לפני ה' אלהיך. לפיכך צריך שיהיה שולחנו בחול ערוך ולא ערוך, וביום שבת, צריך תוספת שינוי אחר למעלותא.

הגנינא, נטילת ידים קודם אכילה. מאי טעמא. בגין דאכילה אצטריך נקיות, כגונינא דמלאכי השרת לעילא. דהכי אמר רב המנונא סבא, מאי דכתיב, (תהלים עח כה) לחם אבירים אכל איש. לחם דמלאכי השרת אוכלים.

למאי נפקא מניה. אלא מה מלאכי השרת אוכלים בקדושה ובטהרה ובנקיות, אף ישראל בן צריכין לאכול בקדושה ובטהרה. דכתיב, (ויקרא יא מד) והתקדשתם, אלו מים ראשונים. והייתם קדושים, אלו מים אחרונים. פי קדוש, זה שמן טוב. אני ה', זו ברפת המזון.

והכי אמרי. והתקדשתם, דכל האוכל בקדושה ובטהרה ובנקיות, נדמה למלאכי השרת שהם קדושים. ודכתיב, פי קדוש אני ה', מלמד, שצריך כונה בברפת המזון.

וכי האוכל בלא נטילת ידים, אכילתו טמא. ושכינתא מה היא אומרת. (משלי כג ו) אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעמתיו. מאי טעמא. בגין דיש מדת פורענות בעולם, ושמו עין הרע. וכל האוכל בלא נטילת ידים, אותה המדה של פורענות שורה עליו. וכל אותו המאכל שלה, הוא נקראת לחם רע עין.

דהכי אמר רב המנונא סבא, שתי מדות עומדות על שולחנו של אדם, אחת מדת טוב, ואחת מדת רע. כשהאדם מקדש ידיו ומברך, מדת טוב אומרת: זהו שולחנו של הקדוש ברוך הוא, ומנחא ידיה על ראשו, ואומרת לו, עבדי אתה. עבדו של מקום אתה.

ה'. ודאי. וכתוב ואכלת לפני ה' אלהיך. לפיכך צריך שיהיה שולחנו בחול ערוך ולא ערוך, וביום שבת צריך תוספת שינוי אחר למעלה.

שנית - נטילת ידים קדם אכילה, מה הטעם? משום שאכילה צריכה נקיות, כמו שמלאכי השרת למעלה. שכן אמר רב המנונא סבא, מהו שכתוב (תהלים עח) לחם אבירים אכל איש - הלחם שמלאכי השרת אוכלים. מה יוצא מזה? אלא מה מלאכי השרת אוכלים בקדושה ובטהרה ובנקיות - אף ישראל בן צריכין לאכול בקדושה ובטהרה, שכתוב (ויקרא יא) והתקדשתם. אלו מים ראשונים. והייתם קדושים - אלו מים אחרונים. פי קדוש - זה שמן טוב. אני ה' - זו ברפת המזון. וכך אומרים. והתקדשתם, שכל האוכל בקדושה ובטהרה ובנקיות, נדמה למלאכי השרת שהם קדושים. ושכתוב פי קדוש אני ה', מלמד שצריך כונה בברפת המזון.

וכי האוכל בלא נטילת ידים, אכילתו טמא. והשכינה מה היא אומרת? (משלי כג) אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעמתיו. מה הטעם? משום שיש מדת פורענות בעולם, ושמו עין הרע. וכל האוכל בלא נטילת ידים, אותה המדה של פורענות שורה עליו. וכל אותו המאכל שלה הוא נקרא לחם רע עין.

שכן אמר רב המנונא סבא, שתי מדות עומדות על שולחנו של אדם, אחת מדת טוב, ואחת מדת רע. כשהאדם מקדש ידיו ומברך, מדת טוב אומרת: זהו שולחנו של הקדוש ברוך הוא. ומנחא ידיה על ראשו ואומרת לו: עבדי אתה, עבדו של מקום אתה, כמו

בְּמָה דַּאתְּ אָמַר, (ישעיה מט ג) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֶתָּה
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

וּבְשֵׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל. מִדַּת רַע
אוֹמֶרֶת, זֶה שְׁלִי הוּא. מִיָּד שׁוֹרָה עָלָיו
וּמְטַמְּאָה אוֹתוֹ, וּמַאֲכִלּוּ נִקְרָא לָחֶם רַע עֵין.
עוֹבְדָא הָוָה בְּבָבֶל, בְּחֹד בַּר נֶשׁ דְּזַמִּין הֵהוּא
מְסַפִּינָא לְמִיכַל, חָמָא לִיה דְּלֹא נָטַל
יָדָיו וְאָכִיל. הֵהוּא מְסַפִּינָא קָם מִפְּתוּרָא וְאָזִיל
לִיה, קָרְיִינָה, וְאָמַר לִיה תִּיב בְּקִיּוּמָךְ וְאָכִיל.
אָמַר לִיה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם דְּאָכִיל אָנָּה עִמָּךְ, דְּעֵלְיָךְ
בְּתִיב, אַל תִּלְחֶם אֶת לָחֶם רַע עֵין וְגו',
וְלֹא עוֹד אֱלָא שְׂמַאֲכִלְךָ טָמֵא. וּכְתִיב, (ויקרא יא
מג) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם. דְּכָל מֵאן
דְּשִׁרְיָא עָלֵיהּ רוּחַ רַע עֵין, מְקַבֵּל טוּמְאָה
סְתוּמָה, דְּלִית לָהּ פְּתִיחוּ כָּלִל. אֶתָּה עוֹבְדָא
קָמִי רַבָּנָן, וְיִהְיֶה לִיה לְהֵהוּא מְסַפִּינָא מְאָה
זוּזִי.

בְּכָה רַבִּי חֲגִי, וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁרִיכֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמִצְוֹת. וּמָה
מְסַפִּינָא, דְּהוּא כְּפִין, וְעֶצֶר מַעוּי, וְנִטְר
גְּרַמִּיָּה, וְלֹא חֲיִישׁ אֱלָא לִיקְרָא דְּמַרְיָה. (ד' קו
ע"א) בְּמָה אָגַר טַב זַמִּין לְמֵאן דְּלָעֵן בְּאוּרִייתָא.
תְּלִיתָא, לְנִטְלָא יְמִינָא בְּשִׁמְאָלָא. בְּגִין
דְּיְמִינָא אֵית לִיה שְׁבָחָא עַל
שְׂמֵאלָא בְּכֵלָא, וְאַצְטְרִיךְ לְנִטְלָא לְיְמִינָא
בְּשִׁמְאָלָא, וְלִשְׁמָשָׁא לִיה. דְּהָא יְמִינָא דְּבַר
נֶשׁ, כְּגוּוֹנָא עֵילָא, לְמַהוּי לִיה שְׁבָחָא עַל
שְׂמֵאלָא.

דְּאוּרִייתָא בְּיְמִינָא אֲתִיְהָבִית. דְּכְתִיב, (דברים לג
ב) מִימִינוֹ אֵשׁ דֶּת לָמוֹ. (תהלים קיח טז)

שְׂנֵאֲמַר (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.
וּבְשֵׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו
וְאוֹכֵל, מִדַּת רַע אוֹמֶרֶת: זֶה שְׁלִי
הוּא! מִיָּד שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטַמְּאָה
אוֹתוֹ, וּמַאֲכִלוּ נִקְרָא לָחֶם רַע עֵין.
מַעֲשֶׂה הָיָה בְּבָבֶל, בְּאִישׁ אֶחָד
שׁוֹמֵן אוֹתוֹ הָעֵנִי לְאָכֵל. רָאָה
אוֹתוֹ שְׁלֹא נָטַל יָדָיו וְאָכֵל. אוֹתוֹ
הָעֵנִי קָם מִהַשְׁלָחַן וְהִלֵּךְ לוֹ. קָרָא
לוֹ וְאָמַר לוֹ: שָׁב בְּמִקּוּמְךָ וְאָכֵל!
אָמַר לוֹ: חֶסֶם וְשָׁלוֹם שְׂאֵנִי אֲכַל
עִמָּךְ, שְׁעִלְיָךְ כְּתוּב (משלי כג) אַל
תִּלְחֶם אֶת לָחֶם רַע עֵין וְכו', וְלֹא
עוֹד, אֱלָא שְׂמַאֲכִלְךָ טָמֵא, וּכְתוּב
(ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
וְנִטְמַתֶּם בָּם. שְׁכַל מִי שְׁשׁוּרָה
עָלָיו רוּחַ רַע עֵין, מְקַבֵּל טוּמְאָה
סְתוּמָה, שְׂאֵין לָהּ פְּתִיחוּת כָּלִל.
כָּא הַמַּעֲשֶׂה לְפָנֵי חֲכָמִים, וְנִתְּנוּ
לְאוֹתוֹ הָעֵנִי מְאָה זוּזִים.

בְּכָה רַבִּי חֲגִי וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם
יִשְׂרָאֵל! אֲשֶׁרִיכֶם עוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת! וּמָה הָעֵנִי,
שְׁהִיָּה רַעֲב, וְעֶצֶר מַעוּי, וְשִׁמְר
עֲצָמוֹ, וְלֹא חֲשַׁשׁ אֱלָא לְכַבּוֹד
אֲדוֹנֵי - כְּמָה שְׁכַר טוֹב עֲתִיד לְמִי
שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

הַשְׁרִישִׁית - לְטַל יָמִין בְּשִׁמְאָל,
מִשּׁוּם שְׁהִימִין יֵשׁ לוֹ שְׁבַח עַל
הַשְׂמֵאל בְּכָל, וְצִרְיָךְ לְטַל אֶת
הַיָּמִין בְּשִׁמְאָל וּלְשִׁמְשׁ אוֹתוֹ,
שְׁהִימִין הַיָּמִין שֶׁל הָאָדָם כְּגוֹן
עֲלִיּוֹן, לְהִיּוֹת לוֹ שְׁבַח עַל
הַשְׂמֵאל.

שְׁחַתּוּרָה נִתְּנָה בְּיָמִין, שְׁכָתוּב
(דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֶּת לָמוֹ.
וּכְתוּב (תהלים קיח) יָמִין ה' רוֹמְמָה
יָמִין ה' עֹשֶׂה חֵיל. וְעַל זֶה, כְּאֲשֶׁר
יָרִים מִשָּׁה יָדוֹ וְגַבּוֹ יִשְׂרָאֵל.

וּכְתִיב, יָמִין ה' רוֹמְמָה יָמִין ה' עֹשֶׂה חֵיל. וְעַל דָּא, (שמות יז) כְּאֲשֶׁר יָרִים
מִשָּׁה יָדוֹ וְגַבּוֹ יִשְׂרָאֵל.

לְקַדְּשָׁא יִדְיוֹ, אֶצְטְרִיף שְׁמָא לֹא לְקַדְּשָׁא
לְיִמִּינָא. כִּהֵּן שְׁעוּלָה לְדוּכָן, מִמִּי
נוּטֵל יִדְיוֹ, הָיִי אוֹמֵר מְלוֹי, דְּאִיהוּ מְסִטֵּר
שְׁמָא לֹא, דְּאִיהוּ מְשַׁמֵּשׁ לְכִהֵּן הָעוּלָה לְדוּכָן,
לְמִיּהוּי יִמִּינָא כְּדָקָא יָאוֹת, וְלֹא תִקְדָּשָׁא מְגוּ
שְׁמָא לֹא. אוּף הָכִי נָמִי הָכָא, יִמִּינָא לֹא בְּעִי
לֹא תִקְדָּשָׁא אֲלֵא מְגוּ שְׁמָא לֹא.

תו, אֶצְטְרִיף לְנֻטְלָא כָּל פְּרָקִין דִּיד. אַרְבַּעַה
סְרִי פְּרָקִין אֵינּוּן, דְּאִיקְרוּן י"ד, וְדָא אִיהוּ
(שמות יז טז) כִּי יָד עַל כַּס י"ה, כְּמָא דְּאוּקְמִיּה רַב
הַמְנוּנָא סְבָא, בְּאַתְרוּן דְּאַלְפָא בֵּיתָא, רִישָׁא
וְסִיפָא, דְּאַקְרִי א"ת ב"ש. וְכָל אֵינּוּן י"ד
פְּרָקִין, בְּרִזָּא דְּאַלְפָּא בֵּיתָא, מְגוּ ה'
וְלַעֲלִילָא, וְאִיקְרִי י"ד פְּרָקִין. וְי"ד פְּלַחִין לִי"ד,
לְמִיּהוּי כָּלֵל דְּיִמִּינָא בְּשְׁמָא לֹא, וְשְׁמָא לֹא
בְּיִמִּינָא. וְעַל דָּא נְטִילַת יָדִים, לְאַכְלָלָא דָּא
כְּדָא.

רְבִיעִיאָה, דְּצָרִיף לְהַגְבִּיּה יִדְיוֹ בְּשַׁעָה דְּמַבְרָךְ,
לְאַחַר נְטִילָה, וְיִקְדָּשׁ יִדְיוֹ. דְּכַתִּיב,
(תהלים קלד ב) שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה', מֵאִי
טַעְמָא.

בְּגִין דְּאַצְבָּעֵן אֵינּוּן דִּיוּקְנָא עֵילָאָה. אֶצְבָּעֵן
אֵינּוּן חֲמִשׁ, אַרְבַּע אֶצְבָּעֵן דְּאֵינּוּן
מְחוּבְּרִים כְּחֻדָּא, אִית בְּהוּ תֵּלַת פְּרָקִין בְּכָל
חֻדָּא, דְּאֵינּוּן רִזָּא דְּדִיוּקְנָא דְּרִתִּיכָא עֵילָאָה.
דְּהָא רִתִּיכָא קְדִישָׁא אִיהִי אַרְבַּע, וְאֵינּוּן תְּרִיסַר
פְּרָקִין. וְעַל דָּא שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ דְּאַרְבַּע אַתְרוּן,
תְּרִיסַר אַתְרוּן אִיהוּ. וְדָא הוּא שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
בְּאוֹתִיּוֹתָיו, אֵינּוּן תְּרִיסַר פְּרָקִין, כָּל פֶּרֶק וּפֶרֶק
אוֹת אֶקְרִי.

אַצְבָּע יְתִירָה דְּאַתְקָרִי גּוּדְל, דְּאִיהוּ חוּץ
מִיְנִיָּהּ, וְאִית בֵּיה תְּרִין פְּרָקִין, אֵינּוּן
תְּרִין פְּרָקִין, תְּרִין אַתְרוּן טְמִירִין, בְּתִרִין דְּרַגִּין

לְקַדְּשָׁא יִדְיוֹ, צָרִיף הַשְׁמָא לְקַדְּשׁ
אֶת הַיָּמִין. הַכֵּהן שְׁעוּלָה לְדוּכָן,
מִמִּי נוּטֵל יִדְיוֹ? הָיִי אוֹמֵר מְלוֹי,
שְׁהוּא מְצַד הַשְׁמָא, שְׁהוּא
מְשַׁמֵּשׁ אֶת הַכֵּהן הָעוּלָה לְדוּכָן
לְהִיּוֹת יָמִין כְּרָאוּי וְלֹא תִקְדָּשׁ
מִתּוֹף הַשְׁמָא. אִף כָּאן גַּם, הַיָּמִין
לֹא צָרִיף לְהַתְקַדֵּשׁ אֲלֵא מִתּוֹף
הַשְׁמָא.

וְעוֹד, צָרִיף לְטַל אֶת כָּל פְּרָקִי
הַיָּד. אַרְבַּעַה עֶשֶׂר פְּרָקִים הֵם,
שְׁנַקְרָאִים י"ד, וְזֶה הוּא כִּי יָד עַל
כַּס י"ה, כְּמֹו שְׁבָאָה רַב הַמְנוּנָא
סְבָא בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל אֲלָפָא בֵּיתָא
רִאשׁ וְסוֹף, שְׁנַקְרָאִים א"ת ב"ש.
וְכָל אוֹתָם י"ד הַפְּרָקִים, בְּסוּד שֶׁל
אַלְפָּא בֵּיתָא, מִתּוֹף ה' וּמַעְלָה,
וְנַקְרָאִים י"ד פְּרָקִים. וְי"ד
עוֹבְדִים לִי"ד, לְהִיּוֹת כָּלֵל שֶׁל
יָמִין בְּשְׁמָא לֹא, וְהַשְׁמָא לֹא בְּיָמִין,
וְעַל זֶה נְטִילַת יָדִים, לְהַכְלִיל זֶה
עִם זֶה.

רְבִיעִית - שְׁצָרִיף לְהַגְבִּיּה יִדְיוֹ
בְּשַׁעָה שְׁמַבְרָךְ לְאַחַר נְטִילָה,
וְיִקְדָּשׁ יִדְיוֹ, שְׁכַתּוּב (תהלים קלד)
שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה'.
מָה הַטַּעַם?

מִשּׁוּם שְׁהָאֶצְבָּעוֹת הֵן דִּיוּקָן
עֲלִיּוֹן. הָאֶצְבָּעוֹת הֵן חֲמִשׁ. אַרְבַּע
אֶצְבָּעוֹת שֶׁהֵן מְחוּבְּרוֹת יַחַד, וְשׁ
כֵּהן שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בְּכָל אַחַת,
שֶׁהֵן סוּד שֶׁל דִּיוּקָן הַמְּרַכְּבָה
הָעֲלִיּוֹנָה. שְׁהִרִי הַמְּרַכְּבָה
הַקְּדוּשָׁה הִיא אַרְבַּע, וְהֵם שְׁנַיִם
עֶשֶׂר פְּרָקִים, וְעַל כֵּן שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
שֶׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
אוֹתִיּוֹת הוּא. וְזֶהוּ שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
בְּאוֹתִיּוֹתָיו, הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר
פְּרָקִים, כָּל פֶּרֶק וּפֶרֶק נִקְרָא אוֹת.
אַצְבָּע יְתִירָה שְׁנַקְרָאֵת גּוּדְל,
שְׁהִיא חוּץ מֵהֶם, וְיֵשׁ בֵּיה שְׁנֵי
פְּרָקִים. אוֹתָם שְׁנֵי הַפְּרָקִים, שְׁתֵּי
אוֹתִיּוֹת טְמִירוֹת בְּשְׁתֵּי דְּרָגוֹת

עילאין טמירין, שבחא דכולהו אינון.
ומפתחא דכולהו לעילא, לגבי ההוא דטמיר
דלא אתגלייא, ואלין פרקין, כולהו
זקיפין לגבי ההוא טמירא, לבתר דאתקדשי.
בגין דכולהו אתברכאן מיניה.

והשתא כיון דאתקדשי, אצבען אצטרף
לזקפא לון לעילא, לאתערא אינון
פרקין עילאין קדישין (דאתמרו). ועל דא, ה'
אצבען וי"ד פרקין דאית בהון, הרי י"ט.
ותרין פרקין עילאין, הרי כ"א בזרוע ימין,
כנגד אהיה שחשבונו כ"א. וכן ביד שמאל
כ"א, כנגד אהי"ה שחשבונו כ"א. ועל דא
אהי"ה אשר אהי"ה.

ורזא, אהיה רא"ש אהיה. אש"ר הפכו רא"ש.
ועל דא אמר, (דברים כט ט) ראשיכם
שבטיכם. ראשיכם, זרוע ימין. שבטיכם, זרוע
שמאל.

חמישאה, דצריך לברכא בכונה, כמה דאמרן.
בגין לאתערא ברכאן לעילא,
בדיוקנא דאצבען. שתיאה, למיהב מההוא
מיכלא למספנא, דדא איהו פדקא יאות.
ומצוה מן המובחר, למיהב מההוא מיכלא
דאיהו אכיל, מפל שופרי דאיהו תאיב. דהא
קודשא בריך הוא אתהני מההיא מזונא דאיהו
יהיב למספנא, בגין דההוא מיכלא דאיהו
יהיב, עבדא נייחא לנפשא דהאי מספנא, וחדדי
ליה.

שביעאה, לברכא ברפת המוציא על נהמא.
דהכי אמר רב המנונא סבא, שבע
ארצות נניהו, וכולהו מדורין לתתא. ומפלהו
לא אתרעי קודשא בריך הוא, אלא בתבל דא.
ובכולהו לא הוה מאינון שבעה מינין, אלא
בתבל דא.

עליונות טמירות. השבח של כלם
הם.

והמפתח של כלם למעלה, אל
אותו הטמיר שאינו מתגלה, ואלו
הפרקים כלם זקופים אל אותו
הטמיר לאחר שמתקדשים,
משום שכלם מתברכים ממנו.
ועכשו, כיון שהתקדשו, צריך
לזקף את האצבעות למעלה,
להעיר אותם הפרקים העליונים
הקדושים (שהסתתרו). ועל כן, ה'
אצבעות וי"ד הפרקים שיש בהן
הרי תשעה עשר. וב' פרקים
עליונים - הרי עשרים ואחד
בזרוע הימין, כנגד אהיה
שחשבונו עשרים ואחת. וכן ביד
שמאל עשרים ואחד, כנגד אהיה
שחשבונו עשרים ואחת. ועל זה
אהיה אשר אהיה.

והפסוד, אהי"ה רא"ש אהיה.
אש"ר הפכו רא"ש. ועל זה אמר
(דברים כט) ראשיכם שבטיכם.
ראשיכם - זרוע ימין. שבטיכם -
זרוע שמאל.

החמישית - שצריך לברך בכונה,
כמו שאמרנו, כדי לעורר ברכות
למעלה, בדיוקן של האצבעות.
הששית - לתת מאותו המאכל
לעני, שזהו פראוי. ומצוה מן
המבחר לתת מאותו המאכל
שהוא אוכל, מפל המשפריס
שהוא תאב, שהרי הקדוש ברוך
הוא נהנה מאותו המזון שהוא
נותן לעני, משום שאותו המאכל
שהוא נותן, עושה נחת לנפש
העני הזה, ומשמח אותו.

השביעית - לברך ברכת המוציא
על הלחם. שפך אמר רב המנונא
סבא, שבע ארצות הן, וכלם
מדורים למטה. ומכלן לא
התרצה הקדוש ברוך הוא אלא
בתבל הזו. ובכלן לא היו מאותם
שבעה מינים אלא בתבל הזו.